

P.C. Hooft

Granida

Spel

INHOUDT

1. <i>dochter... Persia</i> : dochter en troonopvolgster van de koning van Perzië	
2. <i>sleep</i> : gevolg	
3. <i>Daifilo harder</i> : de herder Daifilo	5
3. <i>op minne</i> : met de hoop op een vrijage	
4. <i>coutende</i> : pratende	
4. <i>dewelcke</i> : die (Daifilo en Dorilea)	10
5. <i>voorgerezen</i> : vooruitgereden	
5. <i>van haer</i> : door Granida	
6. <i>nae</i> : naar	
7-8. <i>heussche genegenheit</i> : beleefde vriendelijkheid	15
15. <i>bij</i> : Daifilo	
16. <i>mocht</i> : zou kunnen	
16-17. <i>quijt... soo</i> : spant zich zo in	
17. <i>sijn heer</i> : Tisiphernes	20
17-18. <i>seijndt aen</i> : zendt naar	
19. <i>bij</i> : Tisiphernes	
20. <i>ontseit</i> : uitgedaagd	
23. <i>soo [...] als</i> : evenzeer [...] als	25
26. <i>mochte</i> : zou kunnen	
26. <i>onder de welcke</i> : onder het venster	
29. <i>d'ongelijkheid... werelts</i> : de standsverschillen in de wereld	

Granida eenige dochter, en erf-Prinsesse van Persia, op de jacht afgedwaelt van haren sleep, comt ter plaetsen daer sij Daifilo harder met Dorilea, die hij op minne vervolcht, vindt coutende; dewelcke haer niet en cunnende onderrechten van het spoor der voorgerezen jaegers, van haer gevraecht worden nae eenige fonteyne om den dorst te lesschen. Daifilo biedt de Prinsesse te drinken uit een schulp met soo heussche genegenheit, dat deselve, geholpen van soo weltepasse dienst, oock nae haer verscheiden van daer, der Prinsesse welgevalende naulijx uit den sinne gaet.¹ Daifilo, ter ander sijden, besluit sich ten hove te begeven om de tegenwoordicheit, en diensten wille van soo waerdige Prinsesse.²

Daifilo, sich gegeven hebbende in dienst van Tisiphernes, op hoope dat die als een Prinsse van groote verdienste bij de croon van Persia, becomende het huwelijk van Granida,³ hij door dat middel aen haeren dienst mocht geraken, quijt hem soo dat sijn heer hem grootlijx vertrouwende, hem seijndt aen de Prinsesse, om haer jonste te hebben int eindelijk ver-soeck, dat hij nae soo lang vervolch om haer ging doen aen haeren vader;⁴ alwaer hij ontseit wort van sijn tegenvrijer Ostrobas, soone van den coning der Parthen, tegens de welcke hij aenneemt des anderen daechs te vechten. De Prinsesse soo becommert over 't aenstaende huwelijk, als beweecht door het nieu sien van Daifilo, comt dien avond aen de venster, op geluck oft eenige passerende musijcke haer quellage wat versachten mochte, onder de welcke sij, door 't glas siende sonder gesien te wesen, hem passeren en hoorende versuchten, neemt het selve op voor teken van waerachtige liefde, haer daeromme beclagende over d'ongelijkheid der staten des werelts.

---

1 *dat...gaet*: dat deze vriendelijke bereidwilligheid, die Daifilo precies op het goede moment toonde, de prinses ook na haar vertrek goed beviel en nauwelijks uit haar gedachten was.

2 *om... Prinsesse*: om in de nabijheid van een zo edele prinses te kunnen zijn en haar te dienen.

3 *op... Granida*: in de hoop dat Tisiphernes, omdat hij bij de Perzische kroon als zeer verdienstelijk prins gold, met Granida zou trouwen.

4 *om... vader*: om haar gunst te verwerven bij het definitieve huwelijksaanzoek dat hij (T.), na zulke langdurige inspanningen om haar te verwerven, bij haar vader ging doen.

30 Daifilo verclaert aen sijn heer sijn liefde, en d'oorsake waer-
om hij in sijnen dienst gecomen is, hem biddende te lijden
dat hij in sijn stede, en met sijn wapenen bedeckt, tegens den
Parth moge strijden,⁵ tot het welcke hij hem met redenen be-
35 weecht. Daifilo verwint en verslaet Ostrobas. Tisiphernes be-
sluit des anderen daechs de Princesse te besoecken: maer Dai-
filo, noch dien avondt onder haer venster passerende, wort
door haer bevel geroepen van haer voedster. Sij ontdekken
elckander haer onderlinge liefde. Granida seyt gereedt om
40 met hem te vertrecken, en een harderinnen staet getroost te
sijn: welcke aanbiedinge hij, nae dat hij haer de swaericheden
van sulx voor gehouden heeft, en verstaen de selve van haer al
te vooren overwogen te sijn, met groote danckbaerheit aen-
neemt.⁶

45 De voedster van Granida, op haer sijde gewonnen sijnde,
comt verclaren voor den Coning, ende Tisiphernes, dat de
Princesse, met groot spoock, voor eenen Godt geschaeckt is.
Tisiphernes, siende op 't schoonste sijn hoop te leur gestelt, is
om rasende te worden. Maer Daifilo, die haestich ten hoof-
50 wedergekeert was om quaet vermoeden voor te comen, hem
onderrechtende doet sijn gemoet wat bedaeren.⁷ Hij noch-
tans, walgende van de werelt, besluit met luttel geselschaps
voortaen door 't landt te reisen, en verclaerende Daifilo waer-
achtige verwinner van Ostrobas te wesen, levert hem sijnen
55 staet over, dewelcke hij eerbiedelijck weigerende belooft gae-
de te slaen, totter tijt toe, dat 's Prinssen gemoet wat besae-
dighe.⁸

35. *verwint en verslaet:* over-
wint en doodt

38. *van:* door

38-39. *Sij... liefde:* ze bekennen
elkaar hun liefde

45. *op... sijnde:* naar hun zijde
overgehaald

47. *met... spoock:* met veel
geheimzinnige gebeurte-
nissen

47. *voor eenen Godt:* om te
trouwen met een god

48. *op 't schoonste:* toen alles
zo mooi leek

48-49. *is... worden:* wordt
bijna krankzinnig

51. *Hij:* Tisiphernes

---

5 *Daifilo... strijden:* Daifilo vertelt Tisiphernes van zijn liefde en de oorzaak voor zijn indiensttreding bij hem. Hij (D.) vraagt hem (T.) toe te staan dat hij in Tisiphernes' plaats en in diens wapenrusting tegen de Parth strijdt.

6 *Granida... aenneemt:* Granida toont zich bereid om met hem te vertrekken en zegt tevreden te zijn met de status van herderin. Dit aanbod neemt Daifilo met grote dankbaarheid aan, nadat hij haar de moeilijkheden ervan voorgehouden heeft, en begrepen heeft dat zij die al van tevoren overwogen had.

7 *Maer... bedaeren:* Maar Daifilo, die snel naar het hof teruggekeerd was om verdenking van zijn betrokkenheid te voorkomen, brengt hem (T.) met verstandige woorden enigszins tot bezinning.

8 *verclaerende... besaedighe:* met de verklaring dat Daifilo de echte overwinnaar van Ostrobas is, schenkt Tisiphernes hem zijn ambt en rang, die hij (D.) eerbiedig weigert, maar wel belooft waar te nemen tot Tisiphernes wat tot rust gekomen is.

58. *geest*: schim
 59. *opstutsende*: opstokende

61-62. *van... volck*: door
 Artabanus en zijn gevolg

66. *bij geval*: toevallig

70. *d'eedelhartighe Prinsse*:
 nl. Tisiphernes
 70. *haer*: hen (D. en G.)
 71. *haer*: hun
 73. *haeren soen van*: hun
 verzoening met
 73. *diese beide*: die hen beiden

60 De geest van Ostrobas verschijnt aen sijnen vriendt Artabanus, die met hem in Persia was gecoomen, hem opstutsende, om wrake te nemen op Daifilo, dewelcke den eersten morgenstondt op 't landt met de Prinsesse sprekende, van hem en sijn volck, beide gevangen worden om opgeoffert te sijn aan het graf van Ostrobas. Maer Daifilo, siende d'overlast van banden diemen de Prinsesse aendede, breeckt de sijne, te weere rakende tegens sijn vianden;⁹ op welck gerucht Tisiphernes, die bij geval niet verre van daer sijnen wech volchde, de gelieven comt ontsetten, dewelcke bekent sijnde, beclagen haer deerlijck dat d'eene ramp d'ander jagende, het Geluck wel hardneckelijck scheen besloten te sijn tot haer bederf.¹⁰

65 Maer d'eedelhartighe Prinsse, in plaets van hem tegens haer te verbitteren, verwondert sich over haer selsaeme liefde, en gebiedende haer goeden moedt te hebben, belooft en vercrijcht haer haeren soen van den Coning, diese beide met blijen wellecoom onthaelende te saemen huwt.

70

---

9 *Maer... vianden*: Maar Daifilo, die ziet hoezeer de prinses gekweld wordt door haar boeien, verbreekt de zijne en raakt slaags met zijn vijanden.

10 *dewelcke... bederf*: die (D. en G.), eenmaal herkend, zich vreselijk beklagen dat het lot zeer hardnekkig tot hun ondergang besloten leek te hebben, omdat de ene ramp onmiddellijk op de andere volgde.

PERSONAGIEN

GRANIDA

DAIFILO

TISIPHERNES

DORILEA

CONING

OSTROBAS

ARTABANUS

VOEDSTER

REY VAN JOFFROUWEN

REY VAN HARDERINNEN

Voedster: de voedster die
Granida gezoogd heeft en
haar vertrouweling is

Rey van Joffrouwen: Granida's
hofdames

Rey van Harderinnen: een
groep herderinnen

DORILEA'S LIED

Het vin - nich stra - len van de Son Ont -
schuil ick in't bos - scha - ge; In -
dien dit bos - je clap - pen con, Wat
mel - de 't al vry - a - ge!

vs. I-4

EERSTE DEEL

deel: bedrijf

DORILEA¹

- Het vinnich stralen van de Son
Ontschuil ick in 't bosschage;
Indien dit bosje clappen con,
Wat melde 't al vryage!
- 5 Vryage? Neen. Vryage? Jae,
Vryage sonder menen;
Van hondert harders (ist niet schae?)
Vindtm'er² getrouw niet eenen.
- Een wullepsch knaepjen altijd stuirt
10 Nae nieuwe lust sijn sinnen:
Niet langer als het weygeren duirt,
Niet langer duirt het minnen.³
- Mijn hartje treckt mij wel soo seer,
Soo seer, dorst ick het wagen?
15 Maer neen, ick waeg' het nemmermeer,
Haer minnen sijn maer vlaegen.
- Maer vlaegen, die t'hans overgaen,
En op een ander vallen;
Nochtans, ick sie mijn vryer aen
20 Voor trouste van haer allen.
- Maer oft 't u miste domme maeght,
Ghy siet hem niet van binnen,
Dan 't schijnt wel: die geen rust en waeght,
Can qualijck lust gewinnen.
- 1. vinnich: felle*
3. clappen: praten
4. Wat... vryage!: hoeveel vrijerijtjes zou het dan verklappen!
7-8. Van... eenen: van honderd herders is er helaas niet één trouw
9. stuirt: stuurt
9-10. Een... sinnen: dartele ventjes (herders) willen altijd nieuwe lusten
16. Haer minnen: de liefdesbetuigingen van de herders
16. maer: slechts
17. t'hans: vlug
19-20. Nochtans... allen: toch is mijn vrijer nog de trouwste van allemaal
21. oft... miste: als je je vergiste
23-24. Dan... gewinnen: Maar wie zijn rust niet op het spel zet, zal weinig lust winnen, zo lijkt het.

---

1 Dorilea's lied kan gezongen worden op de melodie 'Die Mey die ons de groente geeft'. De muzieknotatie is gebaseerd op *Amsterdamsche Pegasus*, Amsterdam 1627, p. 137.

2 *Vindtm'er*: vindt men er; enclitische woordvorm.

3 *Een wullepsch... minnen*: de herders staan bekend om hun wispelturigheid. Als een dame haar verzet staakt, is de liefde snel over.